

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ

สมมติฐานในการวิจัย

1. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม จะมีคะแนนการมีส่วนร่วม สูงกว่าก่อนเข้ารับการทดลอง
2. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม จะมีคะแนนการควบคุมสูงกว่าก่อนเข้ารับการทดลอง
3. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนการผูกพันสูงกว่าก่อนเข้ารับการทดลอง
4. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มควบคุม
5. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนการควบคุมสูงกว่ากลุ่มควบคุม
6. หลังการทดลองกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม มีคะแนนการผูกพันสูงกว่ากลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะแต่ไม่มีความพิการทางสมองและอยู่ในศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 คน จากกลุ่มประชากรจำนวน 90 คน โดยนิจараจากคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ได้จากแบบวัดไฟโร-บี (FIRO-B) ตามหลักการแบ่งกลุ่มระดับ

คะแนนของไรอัน (Ryan, 1970 cited by Pfeiffer, 1979) โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. คัดเลือกผู้ที่มีคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคลอยู่ในระดับต่ำทั้ง 3 ด้าน คือด้านการมีส่วนร่วมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-4 คะแนน ด้านการควบคุมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-4 คะแนน และด้านการผูกพันมีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-4 คะแนน และมีความสมัครใจเข้ารับการทดลอง มีจำนวน 22 คน และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 20 คน จากจำนวน 20 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

2. จากข้อ 1 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน คือกลุ่มควบคุม 10 คน และกลุ่มทดลอง 10 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) แต่ในระยษทดลอง สมาชิกในกลุ่มทดลองติดขัดเรื่องเวลาในการเข้ากลุ่ม ดังนั้นสมาชิกในกลุ่มทดลองจึงเหลือ 8 คน ซึ่งเป็นชาย 6 คน เป็นหญิง 2 คน ในกลุ่มควบคุมทั้ง 10 คน เป็นชาย 8 คน หญิง 2 คน ทั้งสองกลุ่มตั้งกล่าวมีอายุระหว่าง 15-30 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือ แบบวัด ไฟโร-บี (FIRO-B) (The Fundamental Interpersonal Relations Orientation-Behavior) สร้างโดยวิลเลียม ชุสท์ (William Schutz)

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระยะก่อนทดลอง

1.1 นำแบบวัดที่ปรับปรุงและตัดแปลงแล้ว ไปทดสอบกับบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ ที่ศูนย์พัฒนาอาชีพคนพิการ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 45 คน โดยผู้วิจัยอ่านข้อกระทงทีละข้อให้บุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะทำแบบวัดคนร่วม ๆ กันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 9 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่าความเที่ยง การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องภายใน โดยใช้วิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) สูตร KR-20

1.2 นำแบบวัดไฟโร-บี (FIRO-B) ไปทดสอบกับบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ

ที่ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 90 คน โดยวิธีการเดียวกับข้อ 1.1 แต่ทำพร้อม ๆ กัน เป็นกลุ่ม ๆ ละ 10 คน

1.3 คัดเลือกบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ ที่มีคะแนนด้านการมีส่วนร่วม ด้านการควบคุม และด้านการผูกพัน อยู่ระหว่าง 0 - 4 คะแนน จากนั้นนำรายชื่อบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะทั้ง 22 คน ที่ได้ตามความสมัครใจแล้ว มาแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ผู้วิจัยได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ลักษณะการดำเนินกลุ่ม วัน เวลา สถานที่ในการเข้ากลุ่ม และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม แก่ผู้เข้าร่วมกลุ่มทดลองทั้ง 10 คน

2. ระยะทดลอง

2.1 กลุ่มควบคุม คือ บุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

2.2 กลุ่มทดลอง คือ บุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะที่เข้าร่วมการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ณ ห้องประชุมของศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการพระประแดง เวลา 18.00-20.00 น. ทุกวันจันทร์และพฤหัสบดี จำนวน 8 วัน ในระหว่าง วันที่ 29 พฤศจิกายน 2536 ถึง วันที่ 23 ธันวาคม 2536 โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มตลอดการทดลอง กลุ่มทดลองในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 8 คน ซึ่งในครั้งแรกมีสมาชิกอาสาสมัคร จำนวน 10 คน แต่มีสมาชิกลาออกจากการฝึกอาชีพ 1 คน และลากลับบ้านเพื่อไปร่วมงานศพของน้องชาย 1 คน ดังนั้นสมาชิกที่สามารถเข้าร่วมกลุ่มได้อย่างต่อเนื่องจึงมีอยู่ 8 คน

2.3 เมื่อสิ้นสุดการดำเนินกลุ่ม ผู้วิจัยได้ให้สมาชิกทำแบบประเมินความรู้สึกที่สมาชิกมีต่อผู้นำกลุ่ม และทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดไฟโร-บี (FIRE-B) ซ้ำอีกครั้งหนึ่งเป็นการทดสอบครั้งหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ในด้านการมีส่วนร่วม, ด้านการควบคุม และด้านการผูกพัน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ครั้งทดสอบก่อนการทดลองโดยใช้ค่าที (t-test)

2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ในด้านการมีส่วนร่วม, ด้านการควบคุม และด้านการผูกพัน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ครั้งทดสอบ

หลังการทดลองโดยใช้ค่าที (t-test)

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ในด้านการมีส่วนร่วม, ด้านการควบคุม และด้านการผูกพัน ของกลุ่มทดลองครั้งก่อน และหลังการทดลองโดยใช้ค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า บุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะที่ได้รับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามรูปแบบทรอตเซอร์ (Trotzer) มีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ในด้านการมีส่วนร่วม, ด้านการควบคุม และด้านการผูกพัน เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะมีการนำรูปแบบการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มนี้ไปใช้ในหน่วยงานฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ที่สูญเสียการทำหน้าที่ของอวัยวะต่อไป
2. ควรมีการศึกษา ผลของการศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ในบุคคลที่สูญเสียหน้าที่ของอวัยวะ ในด้านความรู้สึกอื่น เช่น การยอมรับตนเอง ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย